

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

1000e	TP 2023	TA 2024	TA 2024 muu- tos	MTA 2024	To- teuma 31.8.20 24	Toteuma %
Toimintatulot (ulk)	4 979	3 484	300	3 784	2 544	67,2 %
Toimintamenot (ulk)	-51 683	-51 200	306	-50 894	-34 582	67,9 %
Toimintakate (netto)	-46 704	-47 716	606	-47 110	-32 038	68,0 %
Toimintatulot* (ulk ja sis)	9 181	7 840	0	8 140	5 361	65,9 %
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-70 343	-70 436	0	-70 130	-47 379	67,6 %
Toimintakate (netto ulk ja sis)	-61 162	-62 596	0	-61 990	-42 017	67,8 %
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-13	-14	0	-14	-9	66,6 %
Muut lask. vyörytystulot	580	507	0	507	459	90,5 %
Muut lask. vyörytyskustannukset	-3 355	-4 111	0	-4 111	-2 605	63,4 %
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä poistot)	-73 711	-74 561	0	-74 255	-49 993	67,3 %

* valtuustoon nähden sitovat erät

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Elokuun lopussa kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisen käyttösuunnitelman ulkoisten menojen toteumaprosentti on 67,9 % ja toimintakatteen toteumaprosentti on 68 %. Elokuu tilanteen perusteella näyttää siltä, että opetuspalveluiden kotikuntakorvausmenot ylittyvät noin 160 000 € ja kotikuntatulot alittuvat noin 22 000 €. Näihin kustannus- ja tuloeriin ei kunta voi omilla toimillaan vaikuttaa. Koulukuljetussopimusten hintoihin tehdyt välttämättömät korotukset lisäävät kuljetuskustannusten ylitysuuhkaa.

Sopeutustoimenpiteet arjen toiminnoissa näkyvät eri tehtäväalueilla yksiköiden toiminnoissa, erityisesti henkilöstökuluissa sekä aineiden ja tarvikkeiden hankinnoissa.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenot saattavat ylittyä arvioidusta vuoden 2024 aikana. Tampereen kaupunkiseudulla on päätetty, että 1.8.2024 tehdään palveluseteliin indeksitarkistus. Tämän vuoden osalta ei palvelusetelin arvoon tehdä muita korotuksia palvelutuottajien esityksistä huolimatta

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut alenevät jälleen 1.8.2024 indeksitarkistuksen myötä. Tulorajat nousevat noin 5 %, mikä tarkoittaa sitä, että yhä harvempi varhaiskasvatuksen asiakas maksaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksua. Indeksitarkistus on huomioitu talousarvion 2024 valmistelussa maksutuottoja alentavana tekijänä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella on tehostettu yksikötason taloudenseurantaa ja kiinnitetty erityistä huomioita hankintojen osalta perusteisiin ja hankintaohjeiden noudattamiseen.

Granite-järjestelmän käyttöönotto on lisännyt säännönmukaista riskienhallintaa ja -tietoisuutta. Huolestuttavaa on yksittäisten oppilaiden haastava ja ennakoimaton käyttäytyminen, mikä osaltaan kuormittaa koko kouluuyhteisöä. Päiväkotien ja koulujen kokonaisturvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota.

HALLINTO JA ALUEELLISET PALVELUT, KASVATUS JA OPETUS

Hallinto ja alueelliset palvelut, kasvatusta ja opetusta vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta ja koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä yhteistoiminnasta muiden palvelualueiden ja prosessien kanssa. Uuden kunnan myötä korostuu sujuva yhdyspintatyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi tehtävänä on tukea Lempäälän kuntastrategian jalkauttamista edesauttamalla tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon ja talouden sujuvaa hoitamista reagoimalla proaktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin.

Lempäälän kunta järjestää perusopetuslain (21.8.1998/628) mukaista koululaisten aamu- ja ilta-päivätoimintaa peruskoulun ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä kolmannelta yhdeksänteen vuosiluokkien erityisen tuen piirissä oleville oppilaille. Toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista ja maksullista.

Kohtaamispaikat (entiset perhetuvot) toimivat Lempäälän keskustassa, Kuljussa ja Sääksjärvellä. Kohtaamispaikkatoimintaa toteutetaan yhteistyössä kunnan, Pirkanmaan hyvinvointialueen, seurakunnan, oppilaitosten ja erilaisten yhdistysten kanssa. Toiminnan tavoitteena on mahdollistaa lasten ja perheiden osallisuus, vahvistaa vanhemmuutta, edistää perheiden voimavaroja ja hyvää arkea, vähentää perheiden yksinäisyyden kokemuksia ja vahvistaa yhteisöllisyyttä. Lisäksi seurataan kotihoidontuen kuntalaispilotin vaikututusta asiakasmääriin.

Lempäälän lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava toisen asteen oppilaitos. Lukion tehtävänä on mahdollistaa opiskelijoilleen nykyaikainen ja korkeatasoinen koulutus pohjasta siten, että heillä on hyvät valmiudet jatko-opintoihin ja edelleen työelämään. Virta-kampus on moderni ja yhteisöllinen toisen asteen oppimisympäristö (Lempäälän lukio ja Tredun ammatillinen koulutus), jonka monipuolinen ja tulevaisuuteen suuntaava koulutustarjonta osaltaan mahdollistaa perusopetuksen jälkeisen koulutuksen ja sivistyksen omassa kunnassa.

Nokian, Pirkkalan, Lempäälän ja Vesilahden kuntien muodostama Pirkan opisto järjestää yleissivistävää ja harrastuksia tukevaa koulutusta sekä taiteen perusopetuksen opetuspalveluja neljään opiston jäsenkuntaan.

Teema	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilan-nepäi-vitys
Palvelui-den ja toimin-nan ke-hittämi-nen	Sijaispoolin vaikuttavuus talouden ja toiminnan osalta haastavassa henkilöstön	Kasvatuksen ja ope-tuksen palvelualueen sijaiskulujen 30 % alenema TP2022 verrattuna (kvtes: varhaiskasvatus, aamu- ja	Sijaiskulut ovat alentuneet TP 2022 tietoihin verrattuna sijaisten palkkojen osalta 20 % ja työvoiman vuokrauksen osalta 74,7 %. Sijaiskulujen tehtäväalueittaisen seurannan perusteella vuokratyövoiman käyttö on vähentynyt erityisesti	Toteu-tuu

	rekrytointilanteessa (kvtes: varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä vaativa erityinen tuki).	iltapäivätoiminta sekä vaativa erityinen tuki)	<p>varhaiskasvatuksessa sekä vaativan erityisen tuen luokissa sijaispoolin perustamisen ja sisäisten sijaistamiskäytänteiden tarkentamisen myötä.</p> <p>Aamu- ja iltapäivätoiminnan osalta sijaiskäytänteitä on tarkisteltu ja tehty kokonaisuutta tukevia uudistuksia, mm. kyläkouluilla toimivien ohjaajien esihenkilötoiminnan osalta. Lisäksi sijaispoolin toimintaa on kehitetty lisäämällä varhaiskasvatusyksiköihin ja isoille alakouluille kiinteitä sijaispoolilaisia. Paikoin haasteena on ollut sijaispoolilaisten rekrytointi- ja pysyvyshaasteet.</p> <p>Sijaispoolitoiminta laajeni ruokapalveluihin ja opepoolin myötä isoille alakouluille (kaksi resurssiopettajaa) 1.8.2024 lähtien.</p>	
Palveluiden ja toiminnan kehittämisen	Kotihoidon tuen kuntalaisä pilotin kokonaisvaikuttavuus	<p>Vaikuttavuustutkimus (talous, henkilöstö, perheet) valmiina 05/2024.</p> <p>Pilotissa mukava olevien perheiden määrä.</p> <p>Pilotissa mukana olevien lasten ikäkauma alle 3-vuotiaat kpl/% osuus kaikista, yli 3-vuotiaat kpl/% osuus kaikista.</p> <p>Varhaiskasvatuksen aloituksen siirtymisen pilotissa mukana olevien lasten osalta. Keskiarvo,</p>	<p>Kotihoidontuen kuntalaisäpilotin vaikuttavuustutkimus esiteltiin luottamustoimielimissä 4/2024.</p> <p>Kotihoidontuen kuntalaisäilottiin vol. 2. on hyväksytty mukaan 178 perhettä, joissa osallistuvia lapsia on yhteensä 249, joista alle 2-vuotiaita on 81,5. Koko pilotin ajan (10 kk) on mukana 62 perhettä (34,8 %, vol. 1: 35,8 %).</p> <p>Kahdeksan perhettä on perunut osallistumisensa pilottiin, ja heidän tilalleen on otettu perheitä varasijalialta. Syitä osallistumisen perumiselle ovat: muutto toiselle paikkakunnalle, lapsen siirtyminen/pitäminen varhaiskasvatuksessa tai vanhempainpäivärahakausien muutokset. Varasijalla on nyt yhdeksän perhettä, keskimäärin</p>	<p>Toteutuu</p>

		montako kuukautta aloitus on siirtynyt.	<p>kaksi perhettä ilmoittautuu varasijalle kuukausittain.</p> <p>Varhaiskasvatuksen paikkatilannetta seurataan kasvatus- ja opetuslautakunnassa kuukausittain. 8/2024 tilanne: laskennallisia paikkoja vapaana 100,2 paikkaa (29 paikkaa / alle 3-vuotiaat ja 45 yli 3-vuotiaiden paikkaa). Arvio vapaista laskennallisista varhaiskasvatuspaikoista 12/2024 on 77 paikkaa (14 alle 3 v. / 47 yli 3 v.), mutta tilanteet saattavat muuttua nopeastikin.</p>	
--	--	---	---	--

OPETUSPALVELUT

Esi- ja perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen oppimis-, kasvu- ja kehitysedellytyksiä yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa. Esiopetuksen avulla vahvistetaan lapsen sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla.

Perusopetuksessa tietojen ja taitojen oppiminen lisääntyy, mutta edelleen on tärkeää vahvistaa esiopetuksessa aloitettua arkielämän valmiuksien oppimista. Toiminnassa tähdätään myös siihen, että oppilaat saavat edellytystensä mukaiset valmiudet jatko-opinnoissa pärjäämiselle.

Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on edistää lasten ja nuorten oppimista, kasvamista ja kehittymistä itseään, kanssaihmissiään ja ympäristöään arvostaviksi yhteiskunnan jäseniksi. Perusopetusta annetaan yleisopetuksena ja joustavana perusopetuksena. Oppimisen ja koulunkäynnin tukena annetaan tehostettua ja erityistä tukea lähtökohtaisesti muun opetuksen yhteydessä.

Lempäälän kunnan esi- ja perusopetuksen kouluverkossa on yksitoista koulua. Alakouluista (esi-6. lk.) kuusi on kyläkouluja ja neljä isoja alakouluja, Yläkouluja (7.–9. lk.) on kolme. Oppilaita on lukuvuonna 2023–2024 yhteensä 3 730.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Esi- ja perusopetuksessa panostetaan digitalisaatioon ja sen kehittämiseen. Opetuksen tarkoituksena on kasvattaa kuntaan ja yhteiskuntaan toimijoita, jotka ovat pienestä pitäen aloittaneet tietotekniikan käytön ja joilla on uskallusta kehittää rohkeasti tulevaisuuden digitaalisia ratkaisuja. Tavoitteena on, että teknologian kehitys näytetään positiivisena ja mahdollisuuksia tarjoavana ilmiönä. Esi- ja perusopetuksessa lisätään	Mittareina käytetään kyselyitä, jotka suunnataan oppilaille, henkilökunnalle sekä huoltajille. Lisäksi hyödynnetään opetuksen digitiimiltä kerättyä aineistoa, joilla mitataan sitä, kuinka käytännössä opetussuunnitelman mukainen digitalisaatio toteutuu. Vuonna 2024 Lempäälässä on 1:1 -laitteet kunnan kaikilla 4., 5., 7. ja 8. luokalaisilla. Mittarina käytetään myös talousarviotavoitetta.	Kyselyn perusteella oppilaskoneiden käytön ja hyödynnettävyyden osalta on vaihtelua. Kehittämistoimenpiteenä on digitaalisen kehittämisen suunnitelman mukainen käytön monipuolistaminen ja hyödyntäminen. Henkilökohtaisten oppilaskoneiden hankinta menee tauolle kunnanvaltuuston sopeuttamispäätöksen 24.4.2024 mukaisesti. Hankitut henkilökohtaiset oppilaskoneet ovat käytössä vuosiluokilla 5 ja 8.	Toteutuu osittain

	<p>perinteisten toimenpiteiden ja ajattelun ohella kokonaan uudella laista ja innovatiivista lähestymistapaa. Esi- ja perusopetuksessa kiinnitetään lisäksi huomiota digitaalisten laitteiden määrään, laitteiden yhteensopivuuteen, verkkoyhteyksiin ja tekniseen tukeen. Lisäksi mahdollistetaan työntekijöiden digitaalinen täydennyskoulutus.</p>		<p>Tampereen kaupunkiseudun yhteistyönä on laadittu Tampereen seudun opetuksen digitaalisen osaamisen suunnitelma. Ko. suunnitelma perustuu Tampereen kaupunkiseudun seudun yhteiseen ICT-strategiaan, opetussuunnitelman velvoittaviin tavoitteisiin, Opetushallituksen ohjeisiin ja linjauksiin sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön linjauksiin.</p>	
<p>Yhteisöllisyys ja osallisuus</p>	<p>Kouluyhteisöjen (vuosiluokat 0–9) hyvinvoinnin, turvallisuuden ja koulupysyvyyden tukeminen. Koulupoissaoloihin pyritään vaikuttamaan sekä ennaltaehkäisevästi että vahvasti kouluun kiinnittymistä tukien. Koulupysyvyyden sekä oppilaiden hyvinvoinnin parantamisessa tullaan osallistamaan oppilaskuntia, koulujen henkilökuntia sekä huoltajia. Hyvinvoinnin vahvistamisella koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä tulee väheneään.</p>	<p>Koulupysyvyyttä tarkastellaan koulupoissaoloja seuraamalla koulukohtaisesti neljä kertaa lukuvuoden aikana. Työn ja toiminnan vaikutuksia seurataan tiiviillä yhteydenpidolla koulujen henkilökunnan sekä huoltajien kanssa. Mittareina käytetään poissaolotuntien seuraamista ja oppilaskunnille sekä huoltajille järjestettävillä kyselyillä. Osallistamisen vaikutuksia mitataan edellä mainituilla kyselyillä.</p>	<p>Varhaista puuttumista ja yhteistyötä kotien kanssa on kehitetty entisestään mm. yhteisöllisen opetuksen osallistamisen myötä. WilmaRobotti on koettu edelleen hyödylliseksi, koska poissaoloihin pystytään tarttumaan nopeasti ja huoltajat saavat välittömästi tiedon. Koulujen johtoa ja henkilöstöä on koulutettu uuden Tampereen kaupunkiseudun läsnäolomallin mukaan ja vko 43 lähtien myös WilmaRobotin poissaoloseuranta on päivitetty seudulliseen malliin.</p>	<p>Toteutuu</p>

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Lempäälän kuntastrategia toteutuu varhaiskasvatuspalvelujen vision *”Lapsuus Lempäälässä - vahva silta tulevaisuuteen”* kautta. Varhaiskasvatuksen palvelulupaus *”Autamme jokaista lasta kiipeämään omalle vuorelleen, niin korkealle kuin mahdollista, yhteistyössä häntä ympäröivien turvallisten aikuisten kanssa”* konkretisoi varhaiskasvatuksen visiota.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaan kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät monipuolisia palveluita varhaiskasvatusikäisille lapsille. Varhaiskasvatuslain mukaisesti varhaiskasvatusta tulee olla saatavilla kunnan järjestämänä tai valvottuna siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin, lähipalvelun periaatteella, kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Lempäälässä on 16 kunnallista päiväkotia ja 4 yksityisen palvelutuottajan palvelusetelipäiväkotiä. Kunnallisia, kotona toimivia perhepäivähoitajia on 8 ja yksityisiä kotona toimivia perhepäivähoitajia 7 kappaletta. Yksityisiä ryhmäperhepäivähoitokoteja on 2 kappaletta.

Teema	Talousarviota-voite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Laadukas kokopäiväpedagogiikka varhaiskasvatuksen arjessa, jossa tavoitteet asetetaan aikuisten toiminnalle, lasten tarpeisiin pohjautuen.	<p>Huoltajien kanssa käytävät varhaiskasvatuksen aloituskeskustelut toteutuvat 100-prosenttisesti.</p> <p>Huoltajien kanssa käytävät lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut toteutuvat 100-prosenttisesti.</p> <p>Pedagogisesti painottuneet asiakastyytyväisyyskyselyt, tavoitekeskiarvo 4, arviointiasteikolla 1–5.</p>	<p>Aloituskeskustelut ovat toteutuneet 100 %;sesti.</p> <p>Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut ovat toteutuneet 100 %;sesti.</p> <p>Asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin aikavälillä 20.5.-2.6.24. Vastauksia varhaiskasvatuksen asiakastyytyväisyyskyselyyn saatiin huoltajilta 267 kpl, asiakasperheitä varhaiskasvatuksessa 770. Vastausprosentti 35,6 %.</p>	<p>To- teu- tuu</p>

		<p>Lasten asiakastytyväisyyskyselyt, arviointias- teikko hymynaamat, ta- voite 90-prosenttisesti hy- myä.</p>	<p>Talousarvioon asetettu tavoit- tetaso 4, arviointiasteikolla 1– 5, saavutettiin kaikissa osa-alu- eissa.</p> <p>Lasten asiakastytyväisyysky- sely toteutettiin samanaikai- sesti huoltajien kyselyn kanssa. Lapset saivat vastata kysymyksiin tunnetilaa kuvaa- vien hymynaamojen avulla, ipadeja hyödyntäen. Lapset vastasivat kyselyyn varhaiskas- vatuspäivän aikana. Lasten ky- selyssä osa-alueet saivat hy- myä keskiarvona 85 %:sesti.</p>	
<p>Palvelui- den ja toimin- nan ke- hittämi- nen</p>	<p>Nivelvaiheyh- teistyön kehit- täminen ja tii- vistäminen esi- ja perusopetuk- sen kanssa, eheyttämään 5- vuotiaiden siir- tymistä varhais- kasvatuksesta esiopetukseen. Arjen vuoropu- helun lisäämi- nen varhaiskas- vatuksen henki- löstön ja esi- ja perusopetuk- sen henkilöstön kanssa.</p>	<p>Nivelvaiheyhteistyön vuo- sikellorunkoon suunnitel- lut tapaamiset ja koulutuk- set toteutuvat toiminta- vuoden aikana.</p>	<p>Nivelvaiheyhteistyön vuosikel- lorungon mukaiset tapaamiset ovat toteutuneet suunnitel- lusti.</p> <p>Nivelvaiheen siirtopalaveri on pidetty ja siihen osallistuivat kaikki 5-vuotiaiden ryhmien varhaiskasvatuksen opettajat ja tulevat esiopettajat. Tapaa- misessa olivat mukana myös varhaiskasvatusyksiköiden joh- tajat ja alakoulujen rehtorit.</p> <p>Nivelvaiheyhteistyön käytän- teitä on arjessa muovattu vie- läkin paremmin toimintaa pal- veleviksi.</p>	<p>To- teu- tuu</p>

RUOKAPALVELUT

Ruokapalvelut toimii kunnassa 1.1.2023 lukien tulosvastuullisena tehtäväalueena tuottaen ruokapalvelut kunnan päiväkoteihin ja kouluihin. Ruokapalvelut vastaa ruokapalvelun toiminnan suunnittelusta, aterioiden valmistuksesta, kuljetuksesta sekä tarjoilusta asiakaskohteissa. Ruokapalvelut tuottaa aterioita 32 asiakaskohteeseen noin 4 500 asiakkaalle. Toiminta on ammattitaitoista, taloudellista ja asiakaslähtöistä. Ruokapalvelut kehittää aktiivisesti toimintaa kuntastrategiasta nousevien tarpeiden mukaisesti ja panostaa erityisesti asiakkaiden hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen. Ruokakasvatus on kiinteänä osana arkea, jolla edistetään kuntalaisten hyvinvointia yhdessä muiden kunnan toimijoiden kanssa

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Sijaispoolin valmistelu, jolla pyritään turvaamaan jatkossa henkilöstön saataavuus sekä turvaamaan palvelun sujuvuus sekä taloudellinen vaikutus.	Sijais- ja henkilöstövuokrauksen määrärahojen maltillinen käyttö (tavoitteena käytön vähentyminen 10–15 %)	Sijaispooli on otettu käyttöön 1.8 alkaen. Perehdytys käynnistetty ja toimintaa aloitettu vakiinnuttamaan.	Toteutuu
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Lisätään kannustimia osallistua yhteiseen kouluruokailuun.	Mittari: 8. ja 9. luokkalaisten osallistumisprosentti kouluruokailuun (tavoitteena kasvaa 10 % -yks)	Yläkoulujen ruokailuaktiivisuutta mitattiin edellisten vuosien tapaan lautaslaskennalla 11.9.- 25.9.2024 mukaan lukien Kanavan koulu. Saatua tuloksia hieman vääristä 9.luokkalaisten TET-jakso. Laskennassa oli myös huomioitu kotitaloustunnit, mutta ei mahdollisia poissaoloja. Sääksjärven koulun ruokailuaktiivisuus oli 69,89 % (2023: 72,8 %), Hakkarin koulussa 89,94 % (2023: 79,9 %) ja Kanavan koululla 74,83 % (ei vertailutietoa) yläkoululaisten osalta. Ruokailuun osallistumisaktiivisuus on parantunut Hakkarin ja Kanavan koululla, kun taas Sääksjärven yläkoulussa heikentynyt. Seuraamme jatkossakin tilannetta	Toteutuu osittain

			ja pyritään löytää tapa kannustaa kouluruokaluun osana arjen hyvinvointia	
--	--	--	---	--